

Drodzy Czytelnicy!

Przed Wami wiosenno-święteczny nr 3 "Kaktusa" .

Znajdziecie w nim ciekawe artykuły o wiosnie i o tradycjach związanych z Wielkanocą .

Mamy nadzieję , iż każdy z Was znajdzie coś dla siebie !

Z okazji Świąt Wielkanocnych życzymy naszym Czytelnikom

zdrowia i mnóstwo radości, wspaniałych prezentów od zajączka, a także ciepłego i pełnego wrażeń śmigusa- dyngusa!

Milej lektury!

Redakcja

Spis treści

1. Kalendarzowa wiosna	str. 3
2. Wiosenne zwyczaje ludowe	str. 4
3. Nareszcie wiosna !	str. 5
4. Symbolika Świąt Wielkanocy	str. 6
5. Zajączek wielkanocny	str. 7
6. Co powinno znaleźć się w koszyczku wielkanocnym ?	str. 8
7. Tradycje wielkanocne	str. 10
8. Potrawy na stole wielkanocnym	str. 12

Opieka merytoryczna :

Małgorzata Tarnecka , Marzena Funke

Redakcja :

Kateryna Shcherbyna kl. 4d , Dawid Ignaczak kl. 5f, Hanna Nowak kl. 5f , Cezary Woszczyński kl. 5f

Istnieje kilka rodzajów wiosny, są to:
wiosna astronomiczna, wiosna
kalendarzowa, wiosna meteorologiczna,
termiczna i fenologiczna.

Początkiem wiosny jest równonoc wiosenna,
czyli moment, w którym dzień i noc trwają
dokładnie tyle samo. Od tej chwili każdy
kolejny dzień trwa coraz dłużej, a noce
stają się krótsze.

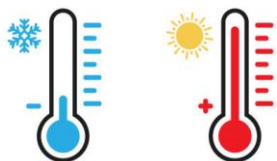
Na półkuli północnej pierwszy dzień
kalendarzowej wiosny przypada
zawsze 21 marca.

Z kolei na półkuli południowej, 23 września.

21 marca
Pierwszy dzień
Wiosny

WIOSNA

Najzimniejszy początek wiosny miał miejsce w
1942 roku. Termometry pokazywały wtedy - 24
st. C. Najcieplejszy pierwszy dzień wiosny
zanotowano w 1974 r. - 25 st. C.

Słowo „wiosna” pochodzi od
prastawiańskiego wyrazu „vesna”
(„ves” oznacza wesoły). Vesna
była starostawiańską boginią,
symbolizującą odrodzenie.

Rośliny zwiastujące wiosnę to przebiśniegi,
krokusy, fiołki, tulipany, narcyzy, żonkile,
hiacynty i wierzba.

WIOSENNE ZWYCZAJE LUDOWE

Topienie Marzanny

Tradycja nakazywała, aby dziecięcy orszak z marzanną i zielonymi gałązkami jałowca w dłoniach obszedł wszystkie domy we wsi. Następnie słomianą kukłę topiono w rzece, stawie lub jeziorze.

Prace rolne

Nadejście wiosny wiązało się przede wszystkim rozpoczęciem prac rolnych. Religijni chłopcy modlili się i błogosławili ziemię.

Symbolizacja wiosny

Pierwszy Dzień Wiosny to nie tylko moment zmiany pór roku, ale także symbol odnowy i nadziei.

Hanna Nowak kl. 5f

Nareszcie wiosna !

Topienie Marzanny

Topienie Marzanny to przedstawiającej boginię kukłę, którą w rytualny sposób palono bądź topiono w czasie wiosennego Jarego Święta, aby przywołać wiosnę. Zwyczaj ten zakorzeniony w obrzędach ofiarnych miał zapewnić urodzaj w nadchodzącym roku.

Pierwszy dzień wiosny

Początek wiosny przez wielu wyczekiwany jest od początku jesieni. Astronomiczna wiosna rozpoczyna się w momencie równonocy wiosennej, w tym roku jest to 20 marca, jednak data kalendarzowej wiosny utarła się w świadomości ludzi jako 21 marca i to wtedy świętujemy jej nadejście.

Początek wiosny w Japonii

Hanami jest to tradycyjny japoński zwyczaj podziwiania urody kwiatów, szczególnie kwiatów ozdobnych wiśni piłkowanych.

Dawid Ignaczak kl. 5f

Symbolika Świąt Wielkanocnych

Wielkanoc to jedno z najważniejszych i najbardziej radosnych świąt w roku. Dla chrześcijan to święto ma ogromne znaczenie, ponieważ upamiętnia zmartwychwstanie **Jezusa Chrystusa**. Oznacza to, że Jezus, który został ukrzyżowany i zmarł na krzyżu, powrócił do życia. Zmartwychwstanie to symbol zwycięstwa dobra nad złem oraz życia nad śmiercią. To święto nadziei, radości i nowego początku.

Wielkanoc to czas, kiedy wszystko budzi się do życia. Przychodzi wiosna, przyroda się zieleni, a dni stają się coraz dłuższe i cieplejsze. To także przypomnienie, że po trudnych chwilach zawsze może przyjść coś dobrego.

Święta Wielkanocne mają też wiele symboli, które mają szczególne znaczenie.

Najbardziej znanym jest **jajko** – symbol nowego życia, odrodzenia i nadziei. Malujemy je i dzielimy się nim z bliskimi podczas śniadania wielkanocnego. Innym ważnym symbolem jest **baranek** – przypomina o Jezusie, który poświęcił się dla ludzi. Często w koszyczku wielkanocnym znajduje się cukrowy lub wykonany z masła baranek.

Palma wielkanocna to symbol życia i radości. Przynosimy ją do kościoła w Niedzielę Palmową – tydzień przed Wielkanocą. **Grób Pański**, który buduje się w kościołach, przypomina o śmierci Jezusa, a jego **puste wnętrze** o zmartwychwstaniu Jezusa.

Wielkanoc to także czas spotkań rodzinnych, wspólnej modlitwy i odpoczynku. To wyjątkowe dni, w których możemy cieszyć się obecnością najbliższych i wspólnie przeżywać piękno tych świąt.

Redakcja

ZAJĄCZEK WIELKANOCNY

Zajaczek jest obok baranka i pisanek, jednym z najbardziej rozpoznawanych symboli Wielkanocy. Mimo że jako jedyny nie ma ściśle określonego znaczenia ani pochodzenia, na stałe zadomawia się u coraz większej ilości polskich rodzin. Skąd do nas przykicał? Jaka jest jego historia? Jak wygląda tradycja szukania drobnych podarunków od wielkanocnego zajaczka w Polsce i za granicą?

Historia uszatej postaci

W czasach pogańskich, Słowianie obchodzili **Jare Gody**, czyli tradycyjne obrzędy na przełomie zimy i wiosny. To właśnie zajace były głównym symbolem tych obchodów, gdyż wiosną pojawiały się jako pierwsze i były oznaką budzącej się do życia przyrody.

Postać zająca pojawiała się już w starożytności jako bóg **Ozyrys w Egipcie** lub towarzysz **Afrodyty** w Grecji. Przedstawiano go również jako ulubieńca anglosaskiej i germańskiej bogini płodności, szczęścia i wiosny – **Ēostre**. Również od jej imienia po czasie wykształciła się nazwa świąt – **Easter** (w Anglii) czy też **Ostern** (w Niemczech).

Dlaczego skojarzono zająca z jajkami?

Jak już wspomnieliśmy, jest **jednym z pierwszych uaktywniających się po zimie zwierząt**. Stąd też stał się symbolem odradzającej się przyrody i nowego życia, dokładnie tak samo jak jajka. Postanowiono więc „włożyć je zajaczkowi do koszyka”. Podobizny zająca możemy doszukać się również we wczesnej kulturze chrześcijańskiej. W sztuce tamtych czasów, **symbolizował on postać grzesznika lub człowieka, który żyje nauką Chrystusa**. Mniej więcej w XVII wieku zaczęto kojarzyć zająca ze świętami wielkanocnymi.

Kateryna Shcherbyna kl. 4d

Co powinno znaleźć się w koszyczku wielkanocnym ?

Koszyczek wielkanocny, inaczej nazywany **święconką**, to bardzo ważna tradycja w Polsce. W **Wielką Sobotę** wierni przynoszą do kościoła pięknie udekorowane koszyczki z jedzeniem, które zostaje poświęcone przez księdza. Zawartość takiego koszyczka nie jest przypadkowa – każdy produkt ma swoje znaczenie i symbolikę.

Oto, co najczęściej powinno się znaleźć w koszyczku i co to oznacza:

🥚 **Jajko** - to najważniejszy symbol Wielkanocy. Oznacza **nowe życie, odrodzenie i nadzieję**.

W koszyczku zwykle znajdują się jajka na twardo – często kolorowe pisanki lub kraszanki.

🐏 **Baranek** - zwykle z cukru, czekolady lub masła, symbolizuje **Jezusa Chrystusa**, który został nazwany "Barankiem Bożym". Jest znakiem **pokory, ofiary i zwycięstwa dobra nad złem**.

🍞 **Chleb** - to symbol **ciała Chrystusa** i codziennego pożywienia. Ma oznaczać **dostatek, pokój i Boże błogosławieństwo** dla domu.

🧂 **Sól** - to przyprawa, bez której trudno wyobrazić sobie gotowanie. W koszyczku symbolizuje **oczyszczenie, trwałość i ochronę przed złem**.

🧀 **Ser lub masło** - dawniej symbolizowały **dobrobyt i dostatek**, a także radość z zakończenia postu. Masło często jest formowane w kształcie baranka lub innych świątecznych figur.

🥓 **Wędliny** – **najczęściej kielbasa lub szynka**. Symbol **plodności, zdrowia i dostatku**. To także znak radości, że skończył się post i można znów spożywać mięso.

🌿 **Chrzan** - ma ostry smak i symbolizuje **siłę i pokonywanie trudności**. Przypomina, że po trudnych chwilach może przyjść radość.

🍰 **Ciasto** – w wielu koszyczkach znajduje się także kawałek babki lub mazurka. To znak **radości i gościnności**.

Koszyczek często ozdabiany jest **białą serwetką, koronką, gałązkami bukszpanu, baziemi** i kolorowymi wstążkami. To sprawia, że wygląda pięknie i świątecznie.

Poświęcone produkty spożywa się podczas **niedzielnego śniadania wielkanocnego**. To bardzo uroczysty i rodzinny moment – dzielimy się jajkiem i składamy sobie życzenia.

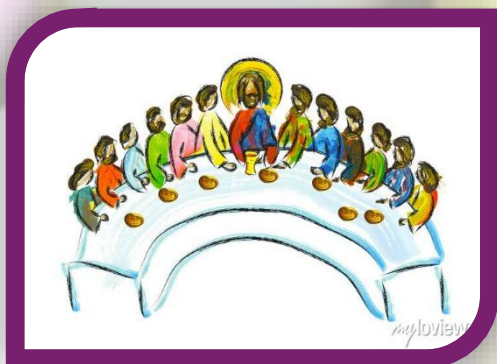
Święconka to nie tylko piękna tradycja, ale także sposób, aby przypomnieć sobie, co w życiu jest ważne: rodzina, wiara, radość i wspólne świętowanie.

Redakcja

Tradycje wielkanocne

Święta Wielkanocne w Polsce są bogate w różnorodne tradycje, które przekazywane są z pokolenia na pokolenie. To właśnie one sprawiają, że ten czas jest tak wyjątkowy i radosny.

Wszystko zaczyna się od **Niedzieli Palmowej**, która przypada **tydzień przed Wielkanocą**. Wtedy przynosimy do kościoła **palmy** – wykonane z gałązek, suszonych kwiatów i kolorowych wstążek. Palma przypomina o wjeździe Jezusa do Jerozolimy, kiedy ludzie witali Go z radością, machając gałązkami palmowymi.

Kolejne ważne dni to **Wielki Czwartek**, **Wielki Piątek** i **Wielka Sobota**. W Wielki Piątek wspominamy mękę i śmierć Jezusa. W Wielką Sobotę wiele osób przynosi do kościoła **koszyczek wielkanocny**, czyli tzw. **święconkę**. W środku znajdują się jajka, chleb, sól, kielbasa, chrzan, baranek i ciasto. Każdy z tych produktów ma swoje znaczenie – np. jajko oznacza nowe życie, sól chroni od zła, a chleb to symbol codziennego pożywienia.

W niedzielny poranek rodziny zasiadają do **uroczystego śniadania wielkanocnego**. Zaczynają od dzielenia się poświęconym jajkiem i składania sobie życzeń. Potem wspólnie spożywają tradycyjne potrawy.

Najbardziej lubianą przez dzieci tradycją jest bez wątpienia **śmigus-dyngus**, obchodzony w **Poniedziałek Wielkanocny**. Polega na oblewaniu się wodą – dla zabawy i radości. Dawniej wierzono, że polanie wodą przynosi szczęście i zdrowie. Dzisiaj to po prostu wesoła zabawa, w której uczestniczą dzieci, młodzież, a czasem nawet dorośli.

W wielu domach przygotowuje się także **ozdoby wielkanocne** – malowane pisanki, kurczaczki z papieru, stroiki z bukszpanu czy kolorowe girlandy. Wszystko po to, by dom nabrał świątecznego nastroju.

Wielkanoc to święta, które łączą ludzi – dzięki tradycjom, wspólnemu świętowaniu i radości z nadejścia wiosny.

Redakcja

Potrawy na stole wielkanocnym

Wielkanoc to nie tylko czas modlitwy i refleksji, ale także okazja do wspólnego świętowania przy stole. Tradycyjnie w polskich domach przygotowuje się wiele pysznych potraw, które mają swoje znaczenie i są obecne na stołach od pokoleń.

Jedną z najważniejszych potraw jest **jajko na twardo**. Dzielimy się nim z bliskimi podczas śniadania wielkanocnego, składając sobie życzenia. Jajko symbolizuje nowe życie i zmartwychwstanie. Jest to znak nadziei i odrodzenia.

Na stole wielkanocnym nie może też zabraknąć **żurku** lub **białego barszczu** – to zupy na zakwasie, często z białą kielbasą, jajkiem i chrzanem. Mają wyrazisty smak i są bardzo sycące.

Chrzan symbolizuje siłę i zdrowie, a jego ostry smak ma przypominać o trudach życia, które prowadzą do radości.

W wielu domach podaje się także różne rodzaje **mięsa** – pieczoną szynkę, pasztet, kielbasę. Wszystkie te potrawy przypominają o zakończeniu Wielkiego Postu, czyli czasu bez mięsa i słodczy. W Wielkanoc można się już cieszyć pełnym, uroczystym posiłkiem.

Nie zapominajmy o **słodkościach**! Na deser najczęściej serwuje się **mazurki** – niskie ciasta z różnymi polewami, bakaliami i ozdobami. Często mają kształt jajka lub baranka. Popularna jest też **babka wielkanocna** – pulchne ciasto drożdżowe, często polane lukrem.

Sernik to kolejna słodka klasyka – kremowy i pyszny, uwielbiany przez dzieci i dorosłych.

Wielkanocne potrawy to nie tylko smak i tradycja – to także okazja do wspólnego gotowania, dzielenia się i celebrowania rodzinnych chwil.

Redakcja